PIERWSZA ŁAWKA · SCENARIUSZ LEKCJI · EDUKACJA OBYWATELSKA · KLASA 3

Od problemu do planu: projekt społeczny inspirowany Agendą 2030

Lekcja podwójna (90 minut) dotyczy etapów 1–3 projektu edukacyjnego z podstawy programowej (EO.P.1): ustalenia celu zatwierdzanego przez nauczyciela, planu i podziału odpowiedzialności oraz harmonogramu. Uczniowie, pracując w grupach 3–5 osób, wybierają lokalny problem powiązany z jednym z 17 celów Agendy 2030, zbierają co najmniej trzy źródła informacji o problemie, formułują cel z miarą i terminem i prezentują plan innej grupie. Realizacja, dokumentowanie, prezentacja i podsumowanie projektu odbywają się później, w czasie wyznaczonym na zajęcia projektowe. Scenariusz zawiera karty (diagnozy, wyboru problemu, celu i planu, harmonogramu), kryteria zatwierdzenia celu i kartę pracy z kluczem.

Przedmiot	Edukacja obywatelska
Klasa	klasa 3
Dział	Dział 9. Świat globalnych zależności
Temat lekcji	**Od problemu do planu: projekt społeczny inspirowany Agendą 2030**
Czas	90 minut (1 jednostka lekcyjna)
Metody	projekt edukacyjny (planowanie), burza mózgów, macierz wyboru problemu, wzajemna recenzja planów (krytyczny przyjaciel)
Formy pracy	praca z całą klasą, praca w grupach 3–5 osobowych, prezentacja i recenzja wzajemna
Środki dydaktyczne	lista 17 celów Agendy 2030 (dodatek 1), karta diagnozy problemu (dodatek 2), kryteria wyboru problemu (dodatek 3), karta celu i planu (dodatek 4), wzór harmonogramu (dodatek 5), kryteria zatwierdzenia celu (dodatek 6), komputery lub telefony do wyszukiwania danych, karta pracy (załącznik)

CEL OGÓLNY

Przygotowanie grupowego projektu społecznego (etap planowania): wybór problemu powiązanego z celem Agendy 2030, sformułowanie celu, planu, harmonogramu i sposobu dokumentowania zgodnie z wymaganiami podstawy programowej.

CELE OPERACYJNE – UCZEŃ PO LEKCJI:

- Uczeń wskazuje związek lokalnego problemu z celem Agendy 2030 i wyjaśnia, dlaczego problemy globalne wymagają działań lokalnych.
- Uczeń formułuje cel projektu z miarą liczbową i terminem oraz uzasadnia jego wykonalność.
- Uczeń planuje działania, dzieli odpowiedzialność w grupie i tworzy harmonogram.
- Uczeń wskazuje co najmniej trzy źródła informacji potrzebne do zbadania problemu i określa, jak będzie dokumentował swoje działania.

CELE W JĘZYKU UCZNIA

- Wybiorę razem z grupą problem, który naprawdę możemy zmniejszyć.
- Zapiszę cel tak, żeby dało się sprawdzić, czy się udał.
- Wiem, kto w naszej grupie za co odpowiada i kiedy to zrobi.

WYMAGANIA Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ

- **EO.P.1 (projekt edukacyjny)** – Wszyscy uczniowie, pracując w małych grupach (3–5 osób), zrealizują w toku nauki przedmiotu przynajmniej jeden grupowy projekt edukacyjny na wybrany przez siebie temat zgodny z tematyką przedmiotu. Projekt może mieć charakter badawczy lub społeczny. Celem projektu badawczego jest znalezienie odpowiedzi na pytania badawcze przy wykorzystaniu przynajmniej 3 uzupełniających się źródeł informacji. Celem projektu społecznego jest rozwiązanie wybranego problemu społecznego na poziomie klasy, szkoły, społeczności lokalnej lub przyczynienie się do rozwiązania innego, większego problemu społecznego. Podczas pracy zespołowej nad realizacją projektu uczeń: 1) ustala cel projektu edukacyjnego (cel, który jest weryfikowany i akceptowany przez nauczyciela); 2) planuje działania i dzieli się odpowiedzialnością za ich realizację w ramach grupy projektowej; 3) tworzy harmonogram; 4) realizuje założone działania, wprowadzając konieczne zmiany; 5) dokumentuje podejmowane działania; 6) publicznie prezentuje rezultaty projektu edukacyjnego w sposób ustalony z nauczycielem; 7) podsumowuje projekt edukacyjny oraz współpracę w zespole przy jego realizacji.
- **EO.VII.3** – identyfikuje najważniejsze problemy globalne, w tym w zakresie zrównoważonego rozwoju, oraz na wybranych przykładach wyjaśnia konieczność międzynarodowej współpracy i lokalnych działań obywateli w celu ich rozwiązania

Źródło: Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 6 marca 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. 2025 poz. 382) – podstawa programowa Edukacji obywatelskiej; w liceum kl. II–III, w technikum kl. II–IV.

KRYTERIA SUKCESU (NaCoBeZU)

- Wskazuję cel Agendy 2030 związany z moim problemem.
- Mój cel ma miarę liczbową i termin.
- W planie wskazuję rolę każdego członka grupy i co najmniej trzy źródła informacji.
- Mam harmonogram z terminami i dowodami wykonania.

DODATEK 2. KARTA DIAGNOZY PROBLEMU

Karta diagnozy problemu – wypełnia każda grupa (3–5 osób).

Pytanie	Odpowiedź grupy
1. Który cel Agendy 2030 (numer i nazwa) dotyczy naszego problemu?	
2. Opisz problem w jednym zdaniu: kto, gdzie, co jest nie tak.	
3. Jak wiemy, że to problem? Podaj co najmniej trzy źródła informacji (np. dane GUS, BIP gminy, krótka ankieta wśród uczniów, rozmowa z dyrekcją).	
4. Na jakim poziomie działamy: klasa, szkoła, społeczność lokalna, czy przyczyniamy się do rozwiązania większego problemu?	
5. Dlaczego to ważne dla nas i dla innych?	
6. Jakie organizacje lub osoby już działają w tej sprawie (wyszukaj co najmniej jedną) i co z ich doświadczeń możemy wykorzystać?	

Źródła danych do zebrania w diagnozie: Bank Danych Lokalnych GUS (https://bdl.stat.gov.pl/), serwis GUS „Cele zrównoważonego rozwoju" (https://sdg.stat.gov.pl/), Biuletyn Informacji Publicznej gminy lub szkoły (https://www.bip.gov.pl/), własna ankieta. Strony sprawdzone: 7 listopada 2026 r.

DODATEK 3. KRYTERIA WYBORU PROBLEMU

Kryteria wyboru problemu – grupa ocenia każdy pomysł w skali 1–3 punktów w każdym kryterium i wybiera pomysł z największą sumą.

Kryterium	Pomysł 1	Pomysł 2	Pomysł 3
Czy problem naprawdę istnieje (mamy dane lub obserwacje)?			
Czy możemy coś zmienić w czasie projektu (kilka tygodni)?			
Czy mamy potrzebne zasoby (czas, ludzi, zgody)?			
Czy rozwiązanie jest bezpieczne i zgodne z prawem?			
Czy interesuje nas ten temat?			
Suma			

		badawczy (odpowiedź na pytania badawcze z co najmniej 3 uzupełniających się źródeł). Dziś planujemy projekt społeczny. • Krótko opisuje Agendę 2030: 17 celów, 169 zadań, przyjęta w 2015 r.; podkreśla, że uczniowie nie muszą rozwiązać problemu globalnego, lecz mogą przyczynić się do jego rozwiązania lokalnie.	
18–30 min	Diagnoza i wybór problemu	• Dzieli klasę na grupy 3–5 osobowe. Rozdaje kartę diagnozy (dodatek 2) i kryteria wyboru (dodatek 3). • Prosi, aby każda grupa wypisała 3 pomysły, wybrała jeden według kryteriów i zapisała co najmniej trzy źródła informacji o problemie. • Chodzi po sali, pyta: „Skąd wiecie, że to problem?", „Czy zdążycie to zmienić do końca projektu?".	• Wypisują pomysły, oceniają je w kryteriach, wybierają. • Wyszukują dane na podanych stronach (BDL GUS, BIP, ankieta własna) lub planują ich zebranie. • Wypełniają kartę diagnozy.
30–45 min	Cel projektu	• Rozdaje kartę celu i planu (dodatek 4) oraz odczytuje kryteria nauczyciela (dodatek 6) z przykładem celu spełniającego i niespełniającego kryteria. • Prosi, aby każda grupa sformułowała cel z miarą liczbową i terminem oraz nazwała produkt lub rezultat. • Odbiera cele do wstępnej akceptacji; wskazuje poprawki.	• Formułują cel jednym zdaniem, uzupełniają kartę. • Oddają cel nauczycielowi do akceptacji, wprowadzają poprawki.
45–60 min	Plan i podział odpowiedzialności	• Prosi grupy o wypełnienie pozostałych wierszy karty celu i planu: role, zasoby i zgody, ryzyka, sposób dokumentowania, sposób prezentacji. • Zwraca uwagę na zgody (np. dyrekcji, właściciela miejsca) i bezpieczeństwo. Przypomina, że dokumentowanie jest etapem projektu.	• Dzielą role (np. lider, sekretarz, kontakt z instytucjami, dokumentalista, rzecznik). • Wskazują możliwe ryzyka i sposoby zaradcze.
60–72 min	Harmonogram	• Rozdaje wzór harmonogramu (dodatek 5). Pokazuje, jak wpisać zadanie, osobę, termin i dowód wykonania. • Sprawdza realność terminów (przerwy, sprawdziany, terminy innych projektów).	• Wpisują zadania z terminami i osobami. • Sprawdzają, czy dowód wykonania da się zebrać.
72–84 min	Recenzja wzajemna planów	• Łączy grupy w pary. Każda ma 3 minuty na prezentację celu i planu oraz 3 minuty na pytania recenzentów: „Skąd wiecie?", „Co jeśli się nie uda?", „Skąd miarę?". • Przypomina o zasadach: recenzent pyta i wskazuje mocne strony, nie ocenia osób.	• Prezentują plan, odpowiadają na pytania. • Notują uwagi i poprawiają cel lub harmonogram.

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Od problemu do planu: projekt społeczny inspirowany Agendą 2030 – scenariusz lekcji, edukacja obywatelska, klasa 3 LO i technikum

Podgląd pokazał 4 z 11 stron. Pełna wersja: 11 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- metryczka lekcji: metody, formy pracy i środki dydaktyczne,
- cele lekcji oraz cele w języku ucznia,
- wymagania z podstawy programowej: EO.P.1 (projekt edukacyjny); EO.VII.3,
- kryteria sukcesu (NaCoBeZU) do zapisania na tablicy,
- gotowe materiały do wydruku: wzory, karty, formularze i przepisy do pracy na lekcji,
- przebieg lekcji minuta po minucie – w tabeli: co robi nauczyciel, co robią uczniowie,
- wskazówki różnicowania, typowe trudności uczniów i sposoby sprawdzenia, czy cel lekcji został osiągnięty,
- załącznik: karta pracy dla ucznia (6 zadań, 13 pkt) z pełnym kluczem odpowiedzi.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail

pierwszalawka.pl/material/scenariusz-lekcji-edukacja-obywatelska-scenariusz-klasa-3-projekt-spoleczny-agenda-2